

Dosarul nr. 2ra-763/21

Prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Central (jud. V. Pădurari)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. A. Garbuz, A. Ciobanu, Iu. Grosu)

ÎNCHEIERE

02 iunie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Iurie Bejenaru
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de către Ana Ciumac și Nina Borș, reprezentate de avocatul Snejana Teleba și de către Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Ana Ciumac și Nina Borș împotriva Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova, Întreprinderii de Stat „Calea Ferată din Moldova” și Spitalului Feroviar de Circumscripție, Stația Bălți, intervenienți accesorii Ministerul Economiei și Infrastructurii al Republicii Moldova, Agenția Proprietății Publice a Republicii Moldova și Instituția Medico-Sanitară Publică Spitalul Clinic al Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova cu privire la încasarea restanței la salariu, indemnizației de concediu, indemnizației de eliberare din serviciu, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 17 decembrie 2020 a Curții de Apel Bălți,

c o n s t a t ă:

La 15 octombrie 2018, Ana Ciumac și Nina Borș, reprezentate de avocatul Snejana Teleba, au depus cerere de chemare în judecată împotriva ÎS „Calea Ferată din Moldova” și Spitalului Feroviar de Circumscripție, Stația Bălți, solicitând încasarea de la Spitalul Feroviar de Circumscripție Stația Bălți în beneficiul Anei Ciumac a restanței la suma indemnizației la eliberarea din serviciu în mărime de 26697 de lei, a sumei suplimentare pentru neplata în termen a plăților salariale în mărime de 880 de lei, a sumei compensării pierderilor cauzate de neachitare la timp a salariului în mărime de 104,72 de lei, a venitului ratat în mărime de 1935 de lei, a prejudiciului moral în mărime de 15000 de lei și a cheltuielilor de judecată; încasarea de la Spitalul Feroviar de Circumscripție Stația Bălți, în beneficiul Ninei Borș a restanței la suma indemnizației la eliberarea din serviciu în mărime de 20523 de lei, a sumei suplimentare pentru neplata în termen a plăților salariale în mărime de 880 de lei, a sumei compensării pierderilor cauzate de neachitare la timp a salariului în mărime de 104,72 de lei, venitului ratat în mărime de 1473, 36 de lei, a prejudiciului moral în mărime de 15000 de lei și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii s-a invocat că, la data de 14 aprilie 1980, Ana Ciumac a

fost angajată la Spitalul Feroviar de Circumscripție Stația Bălți în funcție de infirmieră, prin ordinul nr.11. Raporturile de muncă au încetat în baza ordinului nr.24 din 30 iunie 2017, fiindu-i adus la cunoștință la 30 iunie 2017 precum că este concediată în legătură cu reducerea statelor de personal, în temeiul art.86 alin.(1) lit.c) Codul muncii.

În data de 01 februarie 1989, Nina Borș a fost angajată la Spitalul Feroviar de Circumscripție Stația Bălți în funcție de intendent, prin ordinul nr.5, iar ulterior a fost transferată în funcție de infirmieră. Raporturile de muncă au încetat în baza ordinului nr.22 din 30 iunie 2017, fiindu-i adus la cunoștință la 30 iunie 2017 precum că este concediată în legătură cu reducerea statelor de personal în temeiul art.86 alin.(1) lit.c) Codul muncii.

Totodată au menționat că, la 03 iulie 2017 le-au fost înmânate sub semnătură carnetele de muncă, însă la momentul încetării raporturilor de muncă, angajatorul nu și-a onorat obligațiile salariale și nu le-a achitat restanța la salariu, indemnizația de eliberare din serviciu și alte plăți. Doar la 25 octombrie 2017 au fost achitate sumele la plățile salariale calculate de angajator, însă au considerat că aceste sume au fost calculate eronat.

Reclamantele au precizat că, concedierea s-a realizat la 30 iunie 2017, înscrierea în carnetul de muncă s-a efectuat la data de 02 iulie 2017 (zi de odihnă – duminică), iar carnetul de muncă l-au primit în data de 03 iulie 2017. Ordinul de preavizare nu le-a fost adus la cunoștință cu două luni înainte, conform legislației în vigoare. Aceste momente, în opinia reclamantelor, dovedesc atitudinea neglijentă a angajatorului în raport cu ele și încălcările legislației în vigoare.

Conform informației nr.465 din 19 iulie 2017 privind salariul calculat, în perioada 01 februarie 2017-14 august 2017, angajatorul nu i-a achitat Anei Ciumac restanța la salariu în mărime totală de 3250 de lei, iar Ninei Borș-o restanță la salariu în mărime totală de 2620 de lei, sume achitate doar în luna octombrie, anul 2017.

Totodată, angajatorul a calculat suma indemnizației de eliberare în cuantum de 16558,65 de lei pentru Ana Ciumac, iar pentru Nina Borș, în cuantum de 12212,28 de lei, sume care le consideră eronate.

Reclamanta Ana Ciumac a pretins că, angajatorul a luat ca perioadă de referire lunile ianuarie, februarie și martie, anul 2017, efectuând calcul din „lucrul efectiv” indicând că în această perioadă a lucrat doar 2 zile, fapt care nu corespunde realității, deoarece a lucrat toate zilele și chiar supraprogram, adică 66 de zile. Drept rezultat al erorii admise, i sa calculat indemnizația de concediere din suma de 171, 82 de lei, obținând cuantumul eronat de 16558, 65 de lei. Indemnizația de concediu urma să se calculeze din salariul mediu care este de 2200 de lei. Astfel, urmează a fi încasată restanța la plata indemnizației de concediere în sumă de 26697 de lei.

Reclamanta Nina Borș a susținut că, angajatorul a luat ca perioadă de referire lunile octombrie, noiembrie, decembrie, an. 2016, efectuând calcul din „lucrul efectiv”, indicând că în această perioadă a lucrat doar 37 zile, fapt care nu corespunde realității, deoarece a lucrat toate zilele și chiar supraprogram, adică 66 de zile. În rezultatul erorii admise, i s-a calculat indemnizația de concediere din suma de 3178, 63 de lei, obținând cuantumul eronat de 12212, 28 de lei. Indemnizația de concediu urma să i se calculeze din salariul mediu care este de 2200 de lei. Astfel, urmează a-i fi încasată restanța la plata indemnizației de concediere în sumă de 20523 de lei.

Reclamantele au declarat că, informația nr.465 19 iulie 2017 privind salariul calculat, denotă că Ana Ciumac urma să primească compensația pentru concediul anual plătit în sumă de 2685, 19 lei, iar Nina Borș- compensația pentru concediul anual plătit în sumă de 436,15 lei, la data eliberării din serviciu, 30 iunie 2017.

De asemenea, angajatorul este obligat să le achite plăți suplimentare pentru fiecare zi de întârziere de plată a salariului și a altor plăți obligatorii. Spitalul Feroviar de Circumscripție, Stația Bălți, a încălcat legislația în vigoare prin neplata la timp a plăților salariale și altor plăți care li se cuveneau, motiv pentru care au considerat că urmează să li se achite suplimentar 0,1 la sută din sumele neplătite în termen. Suma suplimentară din sumele salariale neplătite în termen pentru perioada 01 februarie 2017-14 august 2017 constituie 880 de lei.

La fel, au declarat că, angajatorul este obligat să le compenseze pierderile cauzate prin neachitarea salariului în termen. Suma de compensare a unei plăți din salariu constituie 104, 72 de lei.

Referitor la venitul ratat pretins de Ana Ciumac în sumă de 1935 de lei, iar de către Nina Borș, în sumă de 1473,36 de lei, au indicat că, depozitele bancare avantajoase în monedă națională la băncile comerciale din Republica Moldova în perioada formării restanței la salariu era de 7% anual.

Reclamantele au solicitat încasarea prejudiciului moral cauzat în mărime de 15000 de lei, ca urmare a atitudinii neglijente a administrației față de ele în calitate de salariale, ignorarea cerințelor lor de a le achita restanța la salariu. Prejudiciul moral îl justifică și prin faptul că angajatorul nu a achitat primele de asigurare socială, fapt care negativ influențează la stabilirea stagiului de muncă. La fel, nu s-au achitat de către angajator primele de asigurare medicală la Casa Națională de Asigurare în Medicină, motiv pentru care polița medicală a fost blocată și nu se pot folosi de serviciile elementare ale medicului de familie. Suma pretinsă cu titlu de prejudiciu moral au considerat că le va aduce satisfacție deplină.

Totodată, au solicitat încasarea cheltuielilor de judecată pentru asistența juridică în mărime de 1500 de lei, confirmate prin bonurile de plată prezentate.

Prin încheierea din 24 ianuarie 2019 a Judecătorei Bălți, sediul Central, s-a admis cererea reprezentantului pârâtului ÎS „Calea Ferată din Moldova” privind succesiunea în drepturi procedurale și s-a înlocuit pârâtul ÎS „Calea Ferată din Moldova” cu succesorul în drepturi procedurale asupra Spitalului Feroviar de Circumscripție, Stația Bălți, cu Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova.

Prin încheierea din 23 aprilie 2019 a Judecătorei Bălți, sediul Central, s-a adus la cunoștință ÎS „Calea Ferată din Moldova” dreptul de a interveni în proces în calitate de copârât.

Prin încheierea din 30 mai 2019 a Judecătorei Bălți, sediul Central, s-a admis cererea reprezentantului pârâtului Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova, Andrei Șveț și s-a atras în proces ÎS „Calea Ferată din Moldova” în calitate de copârât, iar Ministerul Economiei și Infrastructurii al Republicii Moldova, Agenția Proprietății Publice a Republicii Moldova și Instituția Medico-Sanitară Publică Spitalul Clinic al Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova, în calitate de intervenienți accesorii.

Prin hotărârea din 26 martie 2020 a Judecătorei Bălți, sediul Central, s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Ana Ciumac și Nina Borș

împotriva Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova, Întreprinderii de Stat „Calea Ferată din Moldova” și Spitalului Feroviar de Circumscripție, Stația Bălți, intervenienți accesorii Ministerul Economiei și Infrastructurii al Republicii Moldova, Agenția Proprietății Publice a Republicii Moldova și Instituția Medico-Sanitară Publică Spitalul Clinic al Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova cu privire la încasarea restanței la salariu, a indemnizației de concediu, a indemnizației de eliberare din serviciu, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin decizia din 17 decembrie 2020 a Curții de Apel Bălți s-a respins apelul declarat de Ana Ciumac și Nina Borș, reprezentate de avocatul Snejana Teleba și apelul incident declarat de Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova și s-a menținut hotărârea din 26 martie 2020 a Judecătoriei Bălți, sediul Central.

În consolidarea soluției, instanța de apel a relevat că, potrivit materialelor cauzei, Ciumac Ana a fost angajată la Spitalul Feroviar de Circumscripție Stația Bălți prin ordinul nr.11 din 14.04.1980, în funcție de infirmieră. Prin ordinul nr.24 din 30.06.2017, Ciumac Ana a fost concediată în legătură cu reducerea statelor de personal a unității, conform art.86 alin.(1) lit. c) Codul muncii RM (f.d.10 (verso),12).

Borș Nina, prin ordinul nr. 5 din 01.02.1989, a fost angajată la Spitalul Feroviar de Circumscripție Stația Bălți în funcție de intendent, iar ulterior a fost transferată în funcție de infirmieră. Prin ordinul nr.22 din 30.06.2017, Borș Nina a fost concediată în legătură cu reducerea statelor de personal a unității, conform art.86 alin.(1) lit. c) Codul muncii RM (f.d.14,16).

Potrivit informației privind calculul plăților salariale, în legătură cu reducerea statelor de personal, reclamanților le-au fost calculate spre achitare următoarele sume: - Ciumac Ana - indemnizațiile pentru concediile nefolosite – 2685,19 lei; ajutor material la concediul anual - 1512 lei; indemnizație de eliberare – 16558, 65 de lei; indemnizații pentru șomajul tehnic – 3250 de lei, în total 21404, 43 lei; - Borș Nina - indemnizațiile pentru concediile nefolosite – 436,15 lei; ajutor material la concediul anual – 238 de lei; indemnizație de eliberare – 12212, 28 de lei; indemnizații pentru șomajul tehnic – 2620 de lei, în total 14075, 39 de lei;

Citând prevederile pct. 5, pct. 6, pct. 10 subpct.(1), (2), (3) din Hotărârea Guvernului RM privind aprobarea Modulului de calculare a salariului mediu nr.426 din 26.04.2004, instanța de apel a reținut că, la calcularea salariului mediu în modul prevăzut la subpunctele 1), 2) și 3) din prezentul punct nu se iau în calcul zilele (orele) în care angajatul nu a lucrat la întreprindere, cu excepția absențelor imputabile angajatului, precum și sumele bănești plătite pentru aceste zile (ore).

Dacă în careva din lunile perioadei de decontare de trei luni angajatul nu a lucrat și nu a avut câștig, luna (lunile) în cauză din perioada de decontare nu se exclude și nu se înlocuiește cu altă lună.

Potrivit punctului 14 al Hotărârii Guvernului RM privind aprobarea Modulului de calculare a salariului mediu nr.426 din 26.04.2004, suma totală a salariului mediu care urmează să fie plătită lucrătorului se determină precum urmează: 1) la plata indemnizației de concediu sau a compensației pentru concediul nefolosit - prin înmulțirea salariului mediu pe o zi calendaristică, calculat în corespundere cu prevederile punctelor 8, 9 și 10 din prezentul Mod de calculare, la numărul zilelor

de concediu exprimat în zile calendaristice. În cazul concediilor de studii, rezultatul câpătat se corectează la cota de menținere a salariului mediu - 75%; 2) la plata indemnizației de eliberare din serviciu, exprimată în salarii medii săptămânale - prin înmulțirea salariului mediu pe o zi calendaristică la 7 zile sau a salariului mediu pe oră la 40 ore (35 ore, 30 ore - în cazul duratei reduse a timpului de muncă) și la numărul de ani deplini lucrați la întreprindere de la data ultimei angajări. În cazul stabilirii indemnizației de eliberare din serviciu în salarii medii lunare, precum și la stabilirea salariului mediu lunar menținut pentru perioada căutării unui alt loc de muncă și în celelalte cazuri de menținere a salariului mediu lunar, specificate la subpunctul 1) al punctului 6 al prezentului Mod de calculare, sumele în cauză se determină prin înmulțirea salariului mediu pe o zi calendaristică la 29,4 zile sau a salariului mediu pe oră la 169 ore (148 ore, 126,8 ore - în cazul duratei reduse a timpului de muncă); 3) în alte cazuri de menținere a salariului mediu, specificate la subpunctul 2) al punctului 6 al prezentului Mod de calculare - prin înmulțirea salariului mediu pe o zi lucrătoare sau pe oră, calculat conform prevederilor punctului 8 și subpunctelor 1) și 3) din punctul 10 ale prezentului Mod de calculare, la numărul zilelor sau orelor cuprinse, conform orarului (graficului) de lucru, în intervalul de timp pentru care urmează să se efectueze plata.

Instanța de apel a evidențiat că, actele cauzei atestă că, reclamanților le-au fost achitate restanțele salariale, inclusiv indemnizațiile de concediu și de eliberare din serviciu, precum și alte plăți aferente, în urma concedierii, în legătură cu reducerea statelor de personal a unității, conform cu art.86 alin.(1) lit.c) Codul muncii RM (f.d.152,153 Vol.I).

În cererea de chemare în judecată și în cererea de apel se invocă faptul că calculele plăților achitate nu au fost efectuate corect, or, nu s-au aplicat prevederile pct.8 al Hotărârii Guvernului RM care prevede că dacă în perioada pentru care se calculează salariul mediu angajatul nu a lucrat un timp oarecare din motive întemeiate și nu a avut în timpul acesta salariu sau l-a primit parțial, timpul respectiv și salariul plătit incomplet se exclud din calcul.

Argumentul dat instanța de apel l-a considerat neîntemeiat, deoarece la caz, pct. 8 nu este aplicabil, or, el se aplică în cazul perioadei de decontare de 12 luni, pe când în speța dată se aplică perioada de decontare de 3 luni și deci se aplică prevederile pct.10 care prevede că dacă în careva din lunile perioadei de decontare de trei luni angajatul nu a lucrat și nu a avut câștig, luna (lunile) în cauză din perioada de decontare nu se exclude și nu se înlocuiește cu altă lună.

În circumstanțele expuse, prima instanță corect a ajuns la concluzia că pretențiile reclamanților Ciumac Ana și Borș Nina cu privire la încasarea restanței la indemnizația la eliberare din serviciu sunt neîntemeiate și respectiv urmează a fi respinse.

De asemenea, a notat că, reieșind din cererea de chemare în judecată apelantele au invocat faptul că în perioada 01.02.2017 -14.08.2017 nu li s-a achitat salariul de 1400 lei lunar, sume care au fost achitate în octombrie 2017. Suma de 800 lei a fost calculată în temeiul art.330 alin. (2) CM, iar suma de 104, 72 lei în temeiul art.145 CM.

Potrivit prevederilor art.330 alin. (2) CM în caz de reținere, din vina angajatorului, a salariului (art.142), a indemnizației de concediu (art.117), a plăților în caz de eliberare (art.143) sau a altor plăți (art.123, 124, 127, 139, 186, art.225

alin.(8) etc.) convenite salariatului, acestuia i se plătesc suplimentar, pentru fiecare zi de întârziere, 0,3 la sută din suma neplătită în termen.

Deoarece apelantele au fost eliberate din funcție și invocă faptul că la eliberarea din funcție nu li s-au achitat toate plățile, instanța de apel a considerat că, la caz este aplicabil art.330 alin. (2) CM, însă, reieșind din materialele cauzei, nu poate fi reținută vina angajatorului, or, în anii 2016-2017, ca rezultat al micșorării volumului de transportări, veniturile intimatului au scăzut, iar din cauza neachitării la timp a datoriilor conturile bancare au fost sechestrate, angajatorul fiind în imposibilitatea de a achita salariile în termen.

La caz, instanța de apel nu a constatat existența discriminării salariatului la locul de muncă sau privării ilegale de posibilitatea de a munci, respectiv, nu există teme de încasare a prejudiciului moral, din considerentele date, prima instanță corect a respins pretenția reclamantelor/apelantelor privind încasarea prejudiciului moral.

Venitul ratat la fel nu poate fi încasat, or, nu a fost confirmat, iar simpla invocare a ratei dobânzii la depozitele bancare nu este probă pertinentă.

Instanța de apel a notat că, potrivit art.70 alin. (1) Cod de procedură civilă, în cazul ieșirii uneia dintre părți din raportul juridic litigios sau din raportul stabilit prin hotărâre judecătorească (deces, reorganizare, cesiune de creanță, transfer de datorie și alte cazuri de subrogare), instanța permite înlocuirea părții cu succesorul ei în drepturi. Succesiunea în drepturi este posibilă în orice fază a procesului.

Astfel, la caz, transmiterea unor bunuri de la o persoană juridică către altă persoană juridică nu este succesibilă de succesiune în drepturi, respectiv prima instanță incorect a înlocuit pîrîtul Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova” cu Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale.

După emiterea încheierii din 24.01.2019 privind înlocuirea ÎS „Calea Ferată din Moldova” cu Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale (f.d.77), prin încheierea din 30.05.2019 ÎS „Calea Ferată din Moldova” a fost din nou antrenată în proces, în calitate de copârât (f.d.121-123). Faptul dat nu este teme de casare a hotărârii și de restituire a cauzei spre rejudecare.

Necătând la faptul că Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale a fost antrenat în proces nejustificat, prin hotărâre nu le-a fost afectat nici un drept, or, acțiunea a fost respinsă.

Astfel, a conchis că, după cum s-a menționat *supra*, soluția instanței de fond este justă și nu există teme de casare a hotărârii, iar în cazul în care hotărârea se menține, încheierea din 24.01.2019 nu poate fi casată.

La 18 martie 2021, prin intermediul poștei (Vol.II, f.d.85), Ana Ciurac și Nina Borș, reprezentate de avocatul Snejana Teleba, au depus cerere de recurs împotriva deciziei din 17 decembrie 2020 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea și examinarea recursului, casarea integrală a hotărârii primei instanțe și a deciziei instanței de apel, pronunțarea unei noi decizii de admitere integrală a cererii de chemare în judecată.

În motivarea recursului s-a invocat încălcarea normelor de drept material exprimate prin faptul că instanța nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată. Instanțele de fond și de apel au examinat superficial obiectul acțiunii, circumstanțele cauzei și probele prezentate, dând o apreciere eronată acestora și o interpretare greșită a legislației în vigoare.

Recurentele au considerat ca fiind neîntemeiată respingerea pretențiilor referitor la încasarea restanței la indemnizația la eliberare din serviciu, a sumei suplimentare pentru neplata în termen a plăților salariale, compensarea pierderilor cauzate de neachitarea la timp a salariului, încasarea venitului ratat, prejudiciului moral și care le lezează grav dreptul la un proces echitabil, garantata de art. 6 CEDO, precum și dreptul de proprietate prevăzut la art. 1 din Protocolul Adițional la CEDO, garantate și de Constituția Republicii Moldova.

În accepțiunea Convenției, dreptul la un proces echitabil are mai multe componente și anume: accesul liber la justiție; examinarea cauzei în mod echitabil, public și într-un termen rezonabil; examinarea cauzei de către un tribunal independent, imparțial, stabilit prin lege; publicitatea pronunțării hotărârilor judecătorești. Dreptul la un proces echitabil înseamnă și posibilitatea rezonabilă a oricărei părți de a expune cauza sa instanței de judecată, în condiții care să nu o dezavantajeze față de partea adversă, ceea ce se realizează prin asigurarea dreptului său la apărare. Realizarea dreptului la apărare este asigurată și prin modul de organizare și funcționare a instanțelor judecătorești, la baza căruia stau principiile legalității, egalității părților, gratuității, colegialității, publicității, controlului judiciar, imutabilității și rolului activ al instanței.

De asemenea, au susținut că, instanța de fond a examinat cauza prin derogare de la stipulațiile art. 26 alin. (4) Cod de procedură civilă, conform cărora instanța trebuie să asigure egalitatea părților în drepturile procedurale prin crearea posibilităților egale, suficiente și adecvate de folosire a tuturor mijloacelor procedurale pentru susținerea poziției asupra circumstanțelor de fapt și de drept, astfel încât nici una dintre părți să nu fie defavorizată în raport cu cealaltă. Contradictorialitatea reprezintă unul din principiile esențiale a procedurii civile, fiind o componentă a dreptului fundamental la apărare, constând în dreptul părților aflate pe poziții cu interese contrare de a propune și administra probe și de a aborda chestiuni ce țin de etapa incipientă (pregătire) a examinării pricinii. Corelativ acestui drept, care nu trebuie să fie iluzoriu, instanța de judecată are obligația de a cita participanții la proces pentru a pune în discuție toate chestiunile de fapt și de drept apărute în cursul procesului, instanța neputându-se pronunța fără a asculta poziția părților.

Recurentele au afirmat că, prin derogare de la prevederile art. 239 Cod de procedură civilă, instanța de fond și-a întemeiat hotărârea pe date eronate, prezentate intenționat de intimați, care contravin legislației în vigoare. Or, motivarea este un element esențial al hotărârii judecătorești, o puternică garanție a imparțialității judecătorului și a calității actului de justiție, precum și o premisă a exercitării corespunzătoare de către instanța superioară a atribuțiilor de control judiciar de legalitate și temeinicie. Obligatorietatea motivării hotărârilor judecătorești constituie o condiție a procesului echitabil, exigență a art. 239 din Codul de procedură civilă și art. 6 paragraf. (1) din Convenție. La capitolul legalității hotărârilor instanței de judecată, jurisprudența CtEDO în repetate rânduri a statuat necesitatea motivării hotărârilor instanței, unde funcția unei decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite. Dreptul de a fi auzit include nu doar posibilitatea de a aduce argumente instanței, dar de asemenea o obligație corespunzătoare a instanței de a arăta, în motivarea sa, motivele pentru care anumite argumente au fost acceptate sau respinse. CtEDO a menționat că, este motivată în mod corespunzător o decizie care

permite părților să facă uz efectiv de dreptul lor de a face apel (Hirvisaari împotriva Finlande).

Or, conținutul hotărârii judecătorești trebuie să cuprindă examinarea chestiunilor în fapt și în drept, dispozițiile legale aplicabile raportului juridic dedus judecării, care în final au format convingerea instanței cu privire la soluția pronunțată. Astfel, instanța asigurând securitatea juridică ce garantează previzibilitatea atât a conținutului regulii de drept, cât și a aplicării sale. În speță, constatările instanței de fond nu conțin o argumentare clară din care să rezulte procesul deliberării și adoptării soluției emise, astfel încât instanța de apel este cea care are posibilitatea de a exercita controlul judiciar asupra unei asemenea soluții și să verifice temeinicia și legalitatea hotărârii atacate.

La 24 martie 2021, Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 17 decembrie 2020 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea recursului, modificarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, casarea integrală a încheierii din 24 ianuarie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, cu privire la succesiunea în drepturi. În temeiul art. 445 alin.(1) lit.e) Cod de procedură civilă, a solicitat casarea integrală a încheierii din 24 ianuarie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, cu privire la succesiunea în drepturi, modificarea hotărârii primei instanțe și modificarea deciziei instanței de apel.

În susținerea recursului s-a invocat că, la emiterea încheierii, hotărârii și deciziei contestate, normele de drept material și normele de drept procedural au fost încălcate și aplicate eronat, deoarece prima instanță și instanța de apel la soluționarea cauzei civile nu au aplicat legea care trebuia să fie aplicată. Instanțele ierarhic inferioare au aplicat o lege care nu trebuie să fie aplicată, precum și la examinarea respectivei cauze civile a fost soluționată problema drepturilor unor persoane neantrenate în proces.

Totodată, a menționat că prin Hotărârea Guvernului nr. 1033 din 04 decembrie 2017 cu privire la transmiterea unor subdiviziuni, s-a dispus transmiterea din administrarea Ministerului Economiei și Infrastructurii, gestiunea Întreprinderii de Stat „Calea Ferată din Moldova”, în administrarea Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale a fost transmis inclusiv Spitalul Feroviar de Circumscripție, Stația Bălți, situat pe strada Decebal nr. 125, precum și terenul aferent acestuia. Astfel, transmiterea respectivă a fost dispusă cu mult mai târziu de la momentul când a avut loc încetarea raporturilor de muncă dintre salariații Ana Ciumac și Nina Borș și ÎS „Calea Ferată din Moldova”. Prin Hotărârea Guvernului nr. 1033 din 04 decembrie 2017, nu s-a dispus reorganizarea ÎS „Calea Ferată din Moldova”, însă doar transmiterea unor bunuri ale Spitalului Feroviar de Circumscripție, Stația Bălți în administrarea Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale. Transmiterea unor bunuri de la o persoană juridică către altă persoană juridică nu este succesibilă de succesiune în drepturi în raporturile de muncă constituite sau încetate anterior

ÎS „Calea Ferată din Moldova” nu a ieșit din raportul juridic litigios, or, încetarea raporturilor de muncă dintre ÎS „Calea Ferată din Moldova” și reclamante s-a produs la 30 iunie 2017, iar preluarea unor bunuri proprietate publică de către Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale a avut loc în data de 31 mai 2018. Astfel, ÎS „Calea Ferată din Moldova”, IDNO 1002600001257, urma să participe în exclusivitate în calitate de copârât și să dețină răspunderea pentru eventuale drepturi

salariale pretinse în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Ana Ciumac și Nina Borș.

Copia recursurilor declarate de Ana Ciumac și Nina Borș, reprezentate de avocatul Snejana Teleba și de Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova au fost expediate în adresa intimaților conform scrisorii de însoțire din 12 aprilie 2021 (Vol.II, f.d.100-101) și au fost recepționate la 15 aprilie 2021, conform avizelor de recepție (Vol.II, f.d.102-107). Din adresa Spitalului Feroviar de Circumscripție, Stația Bălți, a fost restituită corespondența instanței (Vol.II, f.d.108-109).

La 29 aprilie 2021, prin intermediul poștei (Vol.II, f.d.117), ÎS „Calea Ferată din Moldova” a depus referință la recursul declarat de Ana Ciumac și Nina Borș, exprimând poziția în favoarea declarării recursului inadmisibil și a solicitat încasarea cheltuielilor de judecată.

Alte referințe la cererea de recurs, în temeiul art. 439 alin.(2) Cod de procedură civilă, până la data judecării cauzei în ordine de recurs, nu au parvenit.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 17 decembrie 2020.

Ana Ciumac și Nina Borș, reprezentate de avocatul Snejana Teleba, au depus cerere de recurs la 18 martie 2021, prin intermediul poștei (Vol.II, f.d.85), iar Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova a înregistrat cererea de recurs la 24 martie 2021.

Materialele cauzei atestă expedierea copie deciziei integrale a instanței de apel către participanții la proces la data de 20 ianuarie 2021, conform scrisorii de însoțire (Vol.II, f.d.69) și a fost recepționată de către recurenți, inclusiv de avocatul Snejana Teleba, la 22 ianuarie 2021 și 25 ianuarie 2021 (Vol.II, f.d.70,74,76-77). Astfel, recursurile sunt declarate în termen.

Examinând temeiurile recursurilor declarate de către Ana Ciumac și Nina Borș, reprezentate de avocatul Snejana Teleba și de către Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile drept inadmisibile din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stipulează că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de către Ana Ciumac și Nina Borș, reprezentate de avocatul Snejana Teleba și de către Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursurile declarate se referă la dezacordul părții recurente cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursurile declarate nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibile recursurile declarate de către Ana Ciumac și Nina Borș, reprezentate de avocatul Snejana Teleba și de către Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibile recursurile declarate de către Ana Ciumac și Nina Borș, reprezentate de avocatul Snejana Teleba și de către Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova împotriva deciziei din 17 decembrie 2020 a Curții de Apel Bălți.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat